

การสร้างและพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น
ตามแนวทางพระพุทธศาสนา

The Construction and Development of Models for youths's Violent Behaviors
Adjustment According to Buddhist Approach

พระสรวิชญ์ อภิปัญญา¹

¹ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

E-mail address: soravitmcu@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น สร้างและพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น และประเมินผลการใช้รูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น โดยใช้โปรแกรมอบรมไตรสิกขาตามแนวพระพุทธศาสนา ผลการศึกษาพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักรู้ต่อพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้นทุกด้าน (2) ส่วนการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติการลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นก่อนและหลังการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงตามแนวพระพุทธศาสนา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 4 ด้าน คือ ด้านพฤติกรรมการเป็นลูกศิษย์ที่ดี ด้านพฤติกรรมการเป็นเพื่อนที่ดี ด้านพฤติกรรมการเป็นพลเมืองที่ดี ด้านทักษะการควบคุมพฤติกรรมความรุนแรง

คำสำคัญ: การสร้างรูปแบบ, การพัฒนารูปแบบ, การลดพฤติกรรมความรุนแรง

Abstract

The research studies in this time for youth behavior violent learning growing and developing reduction form for youth behavior violent and evaluate for youth behavior violent using along by three sings program in Buddhism The research found that (1) The samples are aware of the increased violent behavior on all case. (2) The study compared the attitudes of teens to reduce violent behavior before and after the creation and development patterns to reduce violent behavior, according to Buddhism found the difference was statistically significant four aspects: pupil behavior is good. The behavior of a good friend. The behavior of a good citizen. Skills to control violent behavior.

Keywords: The Construction of Models, The Development of Models, Reducing violent behavior

บทนำ

วิกฤติปัญหาศีลธรรมกำลังเป็นภัยคุกคาม อิสรภาพของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของคนในสังคม โดยเฉพาะเมื่อระบบทุนนิยม และการบริโภคนิยมได้เข้ามาสู่วิถีชีวิตของคนผ่านช่องทางของการสื่อสารที่ไร้พรมแดนทำให้คนในสังคมบางกลุ่มขาดการใช้ปัญญาถ่วงน้ำหนักข้อมูลที่เข้ามาอย่างเป็นระบบ จนทำให้เกิดปัญหาวิกฤติการดำเนินชีวิตของบุคคล ขณะเดียวกันดูเหมือนว่าความรุนแรง ดังกล่าว จะได้รับความสนใจจากสถาบันทางสังคมน้อย อีกทั้งความเข้าใจผิดของผู้นำทางสังคม ที่เชื่อว่าการแก้ไขความรุนแรงนั้น สามารถแก้ไขได้ด้วยเทคโนโลยี การใช้เงินงบประมาณ การใช้กฎหมายบังคับ รวมถึงการใช้อำนาจทางการบริหารในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งจากการใช้เครื่องมือและกระบวนการดังกล่าว สามารถแก้ไขปัญหาด้านศีลธรรมได้เพียงชั่วคราวเท่านั้น ขณะเดียวกันยังก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมาอีก ซึ่งถ้าสถาบันทางสังคมยังให้ความสำคัญกับความรุนแรงน้อยอยู่ ก็ยากที่จะสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับคนในสังคมได้

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของมนุษย์ “มนุษย์” จึงเป็นปัจจัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลงและเป็นเป้าหมายของการพัฒนา โดยเฉพาะกลุ่มของวัยรุ่น เมื่อพิจารณาจากสถานการณ์พฤติกรรมของวัยรุ่นไทยขณะนี้ พบว่ายังอยู่ในภาวะที่อ่อนแอและน่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง เห็นได้จากปรากฏการณ์ ความรุนแรงของวัยรุ่นที่มีผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม เช่น พฤติกรรมค่านิยมที่

ไม่ถูกต้อง พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติด การก่ออาชญากรรมทางเพศ และการกระทำความรุนแรง เป็นต้น และดูเหมือนว่าการกระทำความรุนแรงของวัยรุ่นยิ่งทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เห็นได้จากสื่อมวลชนต่างๆ ที่ตีแผ่พฤติกรรมของวัยรุ่น เอแบคโพลล์: โดย ดร.นพดล กรรณิกา ผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายวิชาการเพื่อสังเกตการณ์และวิจัยความสุขชุมชน หรือ ศูนย์วิจัยความสุขชุมชน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เปิดเผยว่า จากผลวิจัยเชิงสำรวจ เรื่อง สถานการณ์การใช้ความรุนแรงในกลุ่มเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กและเยาวชน ร้อยละ 91.1 ติดตามข่าวสารเป็นประจำผ่านสื่อโทรทัศน์ รองลงมาคือ ร้อยละ 54.4 ติดตามผ่านทางหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 54.2 ติดตามผ่านทางอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 32.4 ติดตามผ่านทางวิทยุ แต่พอลงมาถึงรายการโทรทัศน์ที่ติดตามกลับพบว่าเป็นละครโทรทัศน์ ถึงร้อยละ 64.3 รองลงมาคือรายการเพลง ร้อยละ 57.9 รายการข่าว ร้อยละ 55.6 รายการเกมโชว์ ร้อยละ 44.5 รายการวาไรตี้ หรือ ทอล์คโชว์ ร้อยละ 40.3 และรายการการ์ตูน ร้อยละ 34.2 สิ่งที่น่าสนใจ คือ เด็กและเยาวชนเกินครึ่ง หรือร้อยละ 52.2 พบเห็นภาพความรักความอบอุ่นของครอบครัวผ่านรายการโทรทัศน์บ่อยๆ รองลงมาคือ ร้อยละ 40.3 พบเห็นภาพการทำบุญทำทาน กิจกรรมทางศาสนาบ่อยๆ และร้อยละ 39.4 ที่พบเห็นภาพการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมบ่อยๆ ที่น่าเป็นห่วงมากกว่านั้น พบว่า เด็กและเยาวชนถึงร้อยละ 60.8 พบเห็นภาพการใช้อาวุธ เช่น อาวุธปืน มีด ทำร้ายกันบ่อยๆ รองลงมาคือ ร้อยละ 57.5 พบเห็นภาพการต่อสู้ทำร้ายร่างกายกันบ่อยๆ ร้อยละ 51.4 พบเห็นภาพของสงครามและการ

ฆาตกรรม บ่อยๆ ร้อยละ 49.3 พบเห็นภาพการคุกคามทางเพศ บ่อยๆ ร้อยละ 46.5 พบเห็นพฤติกรรมกราดขูดจลาหยาบคาย ด่าทอ ได้เถียงกัน บ่อยๆ และร้อยละ 39.3 พบเห็นภาพการทะเลาะวิวาทของคนในครอบครัวบ่อยๆ และเมื่อถามถึงกิจกรรมสร้างสรรค์ที่เด็กและเยาวชนทำเป็นประจำในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา พบว่า ร้อยละ 67.9 ระบุเรียนพิเศษ ส่วนกิจกรรมที่ไม่สร้างสรรค์ส่วนใหญ่ หรือ ร้อยละ 55.0 เล่นเกมคอมพิวเตอร์หรือเกมออนไลน์ประเภทเกมต่อสู้ เช่น ยิงปืน ฟัน เตะ ต่อย ร้อยละ 34.1 ดื่มเหล้า เบียร์ ไวน์ ร้อยละ 25.9 เที่ยวกลางคืน เช่น ผับ ดิสโก้คาราโอเกะ และที่น่านายเป็นห่วง คือ เกือบ 1 ใน 4 หรือร้อยละ 23.7 ทนเรียน ร้อยละ 21.4 เล่นการพนัน ร้อยละ 16.7 เข้าร่วมกับกลุ่มเพื่อนนุกยกพวกตีกัน ร้อยละ 16.7 ทะเลาะวิวาทกับผู้อื่นโดยใช้กำลัง ร้อยละ 13.5 ใช้สิ่งเสพติดประเภทต่างๆ และ ร้อยละ 14.1 ทะเลาะกับผู้อื่นโดยใช้อาวุธ จากผลการสำรวจจึงบ่งบอกถึงพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นที่นับวันจะเสื่อมลงและมีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงมากขึ้น

พฤติกรรมที่เป็นความรุนแรงของวัยรุ่นที่แสดงออกต่อตนเองและสังคมนั้นมีสาเหตุมาจากปัจจัยภายในและภายนอก ที่ผลักดันให้เกิดแรงขับเคลื่อนที่อยู่เหนือภาวะ ความถูกต้องทางศีลธรรม โดยเฉพาะปัจจัยภายในที่เป็นตัวต้นเหตุ ความอยากได้ อยากมี อยากเป็นที่ปราศจากปัญญาเป็นตัวควบคุม ส่วนปัจจัยภายนอกที่เป็นแรงกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ถ้าจะกล่าวถึงโครงสร้างทางสังคมก็เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศที่มุ่งหวังความเจริญด้านเศรษฐกิจมากเกินไป ทำให้คนในสังคมแสวงหาความอยู่รอดทางกายภาพมากกว่าสภาวะทาง

จิต ด้วยเหตุนี้จึงก่อให้เกิดปัญหาเรื่องค่านิยม ยาเสพติด อาชญากรรมทางเพศ และการกระทำความรุนแรง ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่เกิดจากความเจริญทางด้านวัตถุ ทำให้มนุษย์แสวงหาความสุขทางกายจนนำมาสู่การขาดดุลความสุขทางจิตใจ

แนวทางการแก้ความรุนแรงของวัยรุ่นนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันต่างๆ ในสังคมต้องกลับมาดูพื้นฐานทางโครงสร้างการอบรมเลี้ยงดู การให้การศึกษ การสร้างกิจกรรมพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้ครบวงจร เป็นการรวบรวมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นองค์คาบเกี่ยว ทำงานเป็นทีม ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยเฉพาะสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกของสังคมมนุษย์ ที่เป็นบ่อหล่อหลอมทรัพยากรบุคคล อันทรงคุณค่าของสังคม ประเทศชาติต่อไป เพราะฉะนั้นผู้ปกครอง ต้องให้การศึกษ อบรมสั่งสอน และส่งเสริมให้วัยรุ่นได้แสดงออกทางศิลปกรรมที่ถูกต้องและส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมให้มาก เพื่อสร้างทัศนคติเกี่ยวกับการสร้างจิตอาสาให้เกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของการอบรมสั่งสอน เพื่อให้วัยรุ่นสร้างจิตเมตตาเกิดขึ้นในสภาวะของจิตใจได้ด้วยตนเอง สถาบันทางสังคมต้องสร้างความร่วมมือการให้โอกาสแก่วัยรุ่นได้พัฒนาสติปัญญาได้ตามศักยภาพของตน การดำเนินชีวิตอยู่ด้วยอุดมคติที่ประกอบด้วยจิตที่มีเมตตาจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติในปัจจุบันและอนาคต

วิธีการที่จะช่วยลดพฤติกรรมกระทำความรุนแรงของวัยรุ่นลงได้นั้น อาจจะทำได้หลายวิธี เช่น การออกกฎ ระเบียบ กฎหมาย ข้อห้าม ต่างๆ ซึ่งเป็นการควบคุมพฤติกรรมภายนอกของวัยรุ่น อีกวิธีหนึ่งก็คือการให้ความรู้ ปลูกฝัง ค่านิยม ทัศนคติที่ถูกต้อง

เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่ดั่งงาม การฝึกอบรมเพื่อให้มีทักษะในการควบคุมตนเองก็เป็นการพัฒนาปัจจัยภายในของบุคคล ตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์ได้มีกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบที่เรียกว่า ไตรสิกขา ซึ่งเป็นกระบวนการที่ครอบคลุมการพัฒนาคนอย่างครบกระบวนการพัฒนามนุษย์ตามหลักการทางพระพุทธศาสนาเป็นที่ยอมรับเบื้องต้นว่าสามารถพัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจได้ โดยเฉพาะการลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น เช่น การกระทำความรุนแรงต่อพ่อแม่ ครูอาจารย์ เพื่อน สังคมประเทศชาติ และพระพุทธศาสนา เป็นต้น ซึ่งหากมีการสร้างและพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นที่ใช้กระบวนการฝึกอบรมตามหลักไตรสิกขามาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวัยรุ่นให้มีความเห็นที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต มีจิตที่ประกอบด้วยเมตตากรุณาต่อกัน ไม่คิดอิจฉาริษยา ซึ่งกันและกัน ถือได้ว่าเป็นความต้องการของคนทุกคนในสังคม เพราะฉะนั้นด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพของบุคคลโดยใช้กระบวนการ การพัฒนาตามแนวพุทธ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะสร้างและพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น โดยใช้กระบวนการพัฒนามนุษย์ ตามหลักไตรสิกขามาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนระดับอาชีวศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น สร้างและพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น
2. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น โดยใช้โปรแกรมอบรมไตรสิกขาตามแนวพระพุทธศาสนา

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัย One Group Pretest-Posttest Design (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร จำนวน 30 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เปรียบเทียบผลก่อนและหลังดำเนินการ โดยการทดสอบกลุ่มเดียวกันก่อนและหลัง ด้วย paired simples t-test และเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ด้วย independent simples t-test กำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 95

ผลการศึกษา

จากการศึกษาการสร้างและพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นตามแนวทางพระพุทธศาสนา สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 90 เป็นเพศชาย ร้อยละ 60.0 มีผลการเรียนระหว่าง 2.51-3.50 ร้อยละ 50.0 เป็นบุตรคนที่ 1 ร้อยละ

40.0 มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนระหว่าง 4,001–6,000 บาท ร้อยละ 36.7 พ่อมีอาชีพรับจ้าง/ค้าขาย ร้อยละ 43.3 แม่มีอาชีพรับจ้าง และร้อยละ 83.3 พ่อแม่อยู่ด้วยกัน สำหรับการตระหนักรู้ต่อพฤติกรรมความรุนแรงทั้งก่อนและหลังของกลุ่มตัวอย่าง ด้านการเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ด้านการเป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ ด้านการเป็นเพื่อนที่ดีของเพื่อน ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี ของชาติ และ ด้านการเป็นสาวกที่ดีของพระพุทธศาสนา มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ พบว่า ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมกลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดตอบว่า ใช่ มีเพียงข้อเดียว คือ “การทำลายวงศ์ตระกูลเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ” ซึ่งก่อนฝึกอบรมตอบว่าใช่ร้อยละ 86.7 และไม่ใช่ร้อยละ 13.3 หลังจากการฝึกอบรมตอบว่า ใช่ ร้อยละ 100.0 ทั้งหมดทุกข้อ

2. ด้านการเป็นลูกศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ พบว่า หลังการฝึกอบรมกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเพิ่มขึ้นทุกข้อดังต่อไปนี้ คือ การดูถูกเหยียดหยามครูอาจารย์ เป็นสิ่งที่ไม่พึงกระทำ ก่อนดำเนินการตอบว่าใช่ ร้อยละ 86.7 หลังดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 100.0 เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.3 การทำงานช่วยพ่อแม่เป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย ก่อนดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 90.0 หลังดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 93.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 การดูแคลปรนนิบัติพ่อแม่เป็นสิ่งที่น่าอาย ก่อนดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 93.3 หลังดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 96.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 การไม่เข้าร่วมกิจกรรมของสถาบันเป็นสิ่งที่พึงกระทำ ทั้งก่อนและหลังดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 90.0 ครูอาจารย์เป็นผู้ให้แสงสว่างทางปัญญาแก่ศิษย์ ทั้งก่อน

และหลังดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 93.3 การได้เถียงครูอาจารย์โดยไม่มีเหตุผลเป็นความก้าวร้าว ก่อนดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 86.7 หลังดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 93.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6 การดูถูกเหยียดหยามเพื่อนเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ ก่อนดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 83.3 หลังดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 90.0 เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.7 ไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษาก็ได้ ก่อนดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 73.3 หลังดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 83.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ครูอาจารย์มอบหมายงานให้ เราไม่จำเป็นต้องปฏิบัติ หลังดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 83.3 หลังดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 96.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.4 การคุยกันในห้องเรียนระหว่างครูสอนเป็นสิ่งที่น่าอึดใจ ก่อนดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 83.3 หลังดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 90.0 เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.7

3. ด้านการเป็นเพื่อนที่ดีของเพื่อน พบว่า หลังดำเนินกิจกรรมการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นตามแนวทางพระพุทธศาสนา กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเพิ่มขึ้นทุกข้อดังต่อไปนี้ คือ การเป็นเพื่อนที่ดีไม่ควรใช้วาจาดูถูกเหยียดหยามกัน ก่อนดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 76.7 หลังดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 80.0 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.3 การยุยงให้บุคคลอื่นเกลียดชังครูอาจารย์ เป็นสิ่งที่ทำได้ ก่อนดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ 73.3 หลังดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 76.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 เมื่อเพื่อนมีความทุกข์ เราควรจะช่วยเต็มที่ให้มากที่สุด ก่อนดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 86.7 หลังดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 93.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6 การชักจูงเพื่อนเสพสิ่งเสพติดเป็นเรื่องที่ต้องทำ

ก่อนดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 90.0 หลังดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 93.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 การหวังประโยชน์จากเพื่อนต้องทำให้เพื่อนอับอายให้ถึงที่สุด ทั้งก่อนและหลังดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 86.7 การเพื่อนชักชวนเพื่อนในในทางที่ฉิบหายเป็นสิ่งที่ทำทายเป็นก่อนดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 86.7 หลังดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 90.0 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.3

4. ด้านการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ พบว่า หลังดำเนินกิจกรรมการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นตามแนวทางพระพุทธศาสนา กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเพิ่มขึ้นทุกข้อดังต่อไปนี้ คือการทำร้ายร่างกายบุคคลอื่นเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ ก่อนดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 66.7 หลังดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 76.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 การมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนมนุษย์เป็นคุณสมบัติของผู้ดี ก่อนดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 83.3 หลังดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 93.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ความสามัคคี ประองตอง สমানฉันท์ เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องสร้าง ก่อนดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 86.7 หลังดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 93.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6 เมื่อเห็นผู้กระทำความผิดกฎหมายเราควรให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ก่อนดำเนินการตอบว่าใช่ 93.3 หลังดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 96.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 การลักขโมยสิ่งของผู้อื่นเป็นสิ่งที่ทำทายเป็นก่อนดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 83.3 หลังดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 96.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 การทำลายสิ่งของสาธารณะเป็นความภาคภูมิใจ ก่อนดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 86.7 หลังดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 93.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ

6.6 ความซื่อสัตย์ไม่จำเป็นต้องมีก็ได้ ก่อนดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 90.0 หลังดำเนินการตอบว่า 96.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7

5. ด้านการเป็นสาวกที่ดีของพระพุทธศาสนา พบว่า หลังดำเนินกิจกรรมการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นตามแนวทางพระพุทธศาสนา กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเพิ่มขึ้นทุกข้อดังต่อไปนี้ คือหน้าที่ชาวพุทธต้องปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนา ทั้งก่อนและหลังดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 93.3 การศึกษาหลักธรรมคำสอนให้เข้าใจต้องแท้เป็นสิ่งที่ควรกระทำทั้งก่อนและหลังตอบว่าใช่ร้อยละ 93.3 เวลาฟังธรรมไม่ควรพูดคุยเสียงดัง ก่อนดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 93.3 หลังดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 100.0 เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.7 การอุปถัมภ์บำรุงวัด เป็นหน้าที่ของชาวพุทธ ก่อนดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 86.7 หลังดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 96.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 เมื่อเยี่ยมสิ่งของจากวัด ไม่จำเป็นต้องส่งคืนก็ได้ ทั้งก่อนและหลังการดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 93.3 เมื่อพระสงฆ์ปฏิบัติตนไม่เหมาะสม ควรได้รับการตำนีก่อนดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 76.7 หลังดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 90.0 เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.3 การปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนทางศาสนาเป็นสิ่งที่จำเป็น ก่อนดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 90.0 หลังดำเนินการตอบว่าใช่ร้อยละ 100.0 เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 พฤติกรรมของพระสงฆ์ที่ไม่ดีเราควรประณามพระสงฆ์ทั้งหมด ก่อนดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 63.3 หลังดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 83.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 การทำลายพระพุทธรูปเป็นสิ่งทำไม่ได้ ก่อนดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 90.0 หลัง

ดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 93.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 การแต่งตัวเข้าวัดไม่จำเป็นต้องเรียบร้อย ก่อนดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 83.3 หลังดำเนินการตอบว่าไม่ใช่ร้อยละ 86.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ

การเปรียบเทียบข้อมูลการลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นตามแนวทางพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นการตอบวัตถุประสงค์และข้อคำถามการวิจัยการสร้างและพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นตามแนวทางพระพุทธศาสนา จาก การรวบรวมข้อมูลแบบทดสอบวัดผลการลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นตามแนวทางพระพุทธศาสนาทั้งโดยภาพรวมทุกด้านและรายด้าน ปรากฏผลการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวมทุกด้านพบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบทัศนคติเกี่ยวกับ ความรุนแรงของวัยรุ่นตามแนวทางพระพุทธศาสนา ก่อนและหลังการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลด พฤติกรรมความรุนแรง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig.=.001) โดยผลการทดสอบ หลังการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลด พฤติกรรมความรุนแรง ($\bar{X}$ = 3.241, S.D. = .503) ซึ่ง สูงกว่าการทดสอบก่อนการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรง ($\bar{X}$ = 3.241, S.D. = .503) (ดังตาราง 1)

ตาราง 1

เปรียบเทียบผลการวัดทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมความรุนแรงภาพรวมทุกด้าน ก่อนและหลังการสร้างและ พัฒนารูปแบบการวัดพฤติกรรม

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t-test	Sig.
ทดสอบก่อนสร้างและพัฒนาแบบ	30	30	3.241	.503	3.535	.001
ทดสอบหลังสร้างและพัฒนาแบบ	30	30	3.566	.246		

สำหรับการเปรียบเทียบผลการวัดทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมความรุนแรงรายด้าน ก่อนและหลังการสร้างและพัฒนารูปแบบการวัดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นตามแนวทางพระพุทธศาสนา ปรากฏผลการศึกษาแบ่งเป็นด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

ด้านพฤติกรรมการเป็นลูกที่ดี

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรม การเป็นลูกที่ดีพบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบ ทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงของวัยรุ่นก่อนและหลัง การสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรม ความรุนแรงตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่าง กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig.=.

221) โดยผลการทดสอบหลังการสร้างและการพัฒนา การพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรง
รูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรง ($\bar{x}$ = 3.466, ($\bar{x}$ = 3.326, S.D. = .496) (ตาราง 2)
S.D. = .383) ซึ่งสูงกว่าการทดสอบก่อนการสร้างและ

ตาราง 2

เปรียบเทียบผลการวัดทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมความรุนแรงด้านพฤติกรรมการเป็นลูกที่ดี ก่อนและหลังการสร้างและพัฒนาแบบการวัดพฤติกรรม

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t-test	Sig.
ทดสอบก่อนสร้างและพัฒนาแบบ	30	30	3.326	.496	1.251	.221
ทดสอบหลังสร้างและพัฒนาแบบ	30	30	3.466	.383		

ด้านพฤติกรรมการเป็นลูกศิษย์ที่ดี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมการเป็นลูกศิษย์ที่ดี พบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงของวัยรุ่นก่อนและหลังการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. =

.026) โดยผลการทดสอบหลังการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรง ($\bar{x}$ = 2.93, S.D. = .477) ซึ่งสูงกว่าการทดสอบก่อนการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรง ($\bar{x}$ = 2.926, S.D. = .687) (ดังตาราง 3)

ตาราง 3

เปรียบเทียบผลการวัดทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมความรุนแรงด้านพฤติกรรมการเป็นลูกศิษย์ที่ดี ก่อนและหลังการสร้างและพัฒนาแบบการวัดพฤติกรรม

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t-test	Sig.
ทดสอบก่อนสร้างและพัฒนาแบบ	30	30	2.926	.687	2.344	.026
ทดสอบหลังสร้างและพัฒนาแบบ	30	30	3.293	.477		

ด้านพฤติกรรมการเป็นเพื่อนที่ดี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมการเป็นเพื่อนที่ดี พบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงของวัยรุ่น ก่อนและหลังการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. =

.008) โดยผลการทดสอบหลังการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรง ($\bar{X}$ = 3.60, S.D. = .493) ซึ่งสูงกว่าการทดสอบก่อนการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรง ($\bar{X}$ = 2.926, S.D. = .719) (ตาราง 4)

ตาราง 4

เปรียบเทียบผลการวัดทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมความรุนแรงด้านพฤติกรรมการเป็นเพื่อนที่ดี ก่อนและหลังการสร้างและพัฒนารูปแบบการวัดพฤติกรรม

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t-test	Sig.
ทดสอบก่อนสร้างและพัฒนาแบบ	30	30	2.926	.719	2.858	.008
ทดสอบหลังสร้างและพัฒนาแบบ	30	30	3.360	.493		

ด้านพฤติกรรมการเป็นพลเมืองที่ดี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมการเป็นพลเมืองที่ดีพบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงของวัยรุ่นก่อนและหลังการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. =

.019) โดยผลการทดสอบหลังการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรง ($\bar{X}$ = 6.60, S.D. = .320) ซึ่งสูงกว่าการทดสอบก่อนการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรง ($\bar{X}$ = 3.226, S.D. = .640) (ดังตาราง 5)

ตาราง 5

เปรียบเทียบผลการวัดทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมความรุนแรงด้านพฤติกรรมการเป็นพลเมืองที่ดี ก่อนและหลังการสร้างและพัฒนารูปแบบการวัดพฤติกรรม

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t-test	Sig.
ทดสอบก่อนสร้างและพัฒนาแบบ	30	30	3.226	.640	2.476	.019
ทดสอบหลังสร้างและพัฒนาแบบ	30	30	3.660	.320		

ด้านพฤติกรรมการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี พบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงของวัยรุ่น ก่อนและหลังการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(Sig. = .131) โดยผลการทดสอบหลังการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรง ($\bar{X}$ = 4.050, S.D. = .623) ซึ่งสูงกว่าการทดสอบก่อนการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรง ($\bar{X}$ = 3.800, S.D. = .603) (ดังตาราง 6)

ตาราง 6

เปรียบเทียบผลการวัดทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรมความรุนแรงด้านพฤติกรรมการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีก่อนและหลังการสร้างและพัฒนารูปแบบการวัดพฤติกรรม

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t-test	Sig.
ทดสอบก่อนสร้างและพัฒนาแบบ	30	30	3.800	.603	1.555	.131
ทดสอบหลังสร้างและพัฒนาแบบ	30	30	4.050	.623		

ด้านทักษะการควบคุมพฤติกรรมความรุนแรง

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการควบคุมพฤติกรรมความรุนแรง พบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงของวัยรุ่น ก่อนและหลังการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงตามแนวทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 (Sig. = .004) โดยผลการทดสอบหลังการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรง ($\bar{X}$ = 3.807, S.D. = .623) ซึ่งสูงกว่าการทดสอบก่อนการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรง ($\bar{X}$ = 3.345, S.D. = .603) (ดังตาราง 7)

ตาราง 7

เปรียบเทียบผลการศึกษาด้านทักษะการควบคุมพฤติกรรมความรุนแรง ก่อนและหลังการสร้างและพัฒนา
รูปแบบการวัดพฤติกรรม

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t-test	Sig.
ทดสอบก่อนสร้างและพัฒนาแบบ	30	30	3.345	.603	1.144	.004
ทดสอบหลังสร้างและพัฒนาแบบ	30	30	3.807	.623		

ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

โรงเรียน และครู ควรมีนโยบายให้นักเรียนในโรงเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของพฤติกรรมความรุนแรงในด้านต่างๆ ที่ส่งผลเสียต่อสถาบันและพฤติกรรมของนักเรียนโดยมีการนำโปรแกรมการฝึกอบรมไตรสิกขาตามแนวพระพุทธศาสนาไปปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนรวมถึงการทำกิจกรรมอื่นๆ ในโรงเรียน สำหรับในการศึกษาครั้งต่อไปควรควรศึกษาความคงอยู่ของการตระหนักรู้ ทัศนคติ และทักษะการควบคุมพฤติกรรมความรุนแรง หลังจากที่ยุวชนได้รับการฝึกอบรมไปแล้ว 3 เดือนหรือมากกว่านั้น และควรมีการนำรูปแบบ (Model) การสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงของยุวชนตามแนวพระพุทธศาสนาไปปรับประยุกต์ใช้หรือทดลองกับกลุ่มอื่นๆ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้นำประเด็นที่เป็นข้อค้นพบเพื่ออภิปรายให้เห็นถึงความเชื่อมโยงและสอดคล้องของข้อมูล ดังนี้

จากผลการศึกษา การสร้างและพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงของยุวชนตามแนวพระพุทธศาสนา พบว่า ความตระหนักรู้ต่อพฤติกรรมความรุนแรง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ด้านการเป็นลูกศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ ด้านการเป็นเพื่อนที่ดีของเพื่อน ด้านการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศไทย ด้านการเป็นสาวกที่ดีพุทธศาสนิกชนที่ดีของพระพุทธศาสนา หลังจากอบรม ตามโปรแกรมไตรสิกขาตามแนวพุทธ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักรู้ต่อพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้นทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรพงษ์ ชูเดช ได้ศึกษาผลของการฝึกอบรมตามแนวทางไตรสิกขาที่มีต่อการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมตามแนวทางไตรสิกขา เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรมและเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรมแล้ว 1 เดือน มีวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมตามวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติผลดังกล่าวนี้พบในองค์ประกอบย่อยของวินัยในตนเองทั้ง 4 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน และความซื่อสัตย์ และ นิภาพร ลครวงศ์ ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม การฝึกสมาธิ และการ

ให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ร่วมกับการฝึกสมาธิต่อสุขภาพจิตของนักศึกษาพยาบาล การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสามารถลดความเครียด ความวิตกกังวล เพิ่มความสามารถในการปรับตัว และการเผชิญปัญหา รวมทั้งแก้ปัญหาได้ สามารถดำเนินชีวิตไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการฝึกสมาธิ ตามแนวพระพุทธศาสนาสามารถนำมาใช้ช่วยเหลือบุคคลที่ประสบปัญหา ให้มีสติมั่นคง ไม่อ่อนไหวกับทุกสิ่งที่มากระทบ มีหลักการควบคุมจิตใจ จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลประสบปัญหาต่างๆ ในขณะที่เรียนมากมายไม่ว่าจะเป็นการปรับตัว ความเครียด ความวิตกกังวล การมีมโนภาพเกี่ยวกับตนเองต่ำ มีทัศนคติในการเรียนที่ไม่ดี ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจนำไปสู่ความยุ่งยากในการดำเนินชีวิตประจำวัน และชีวิตการทำงานของนักศึกษาพยาบาล ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องหาวิธีที่จะช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาต่างๆของนักศึกษาพยาบาลให้ได้เรียนรู้วิธีการที่จะจัดการ ควบคุมหรือป้องกันปัญหาสุขภาพจิตที่เกิดขึ้น จึงได้นำวิธีการฝึกสมาธิและวิธีให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ร่วมกับการฝึกสมาธิ มาใช้เป็นรูปแบบในการพัฒนาสุขภาพจิตของนักศึกษาพยาบาล โดยมุ่งศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม การฝึกสมาธิ และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการฝึกสมาธิ ต่อสุขภาพจิตของนักศึกษาพยาบาล เพื่อเป็นแนวทางที่ดีที่สุดในการส่งเสริมสุขภาพจิตต่อไป วัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อสุขภาพจิต (2) เพื่อศึกษาผลของการฝึกสมาธิต่อสุขภาพจิต (3) เพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มร่วมกับการฝึกสมาธิต่อสุขภาพจิต (4) เพื่อเปรียบเทียบผลระหว่างการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มการฝึกสมาธิและการให้

คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการฝึกสมาธิต่อสุขภาพจิต ผลการศึกษาพบว่า หลังได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม 1 สัปดาห์ นักศึกษาสามารถจัดการด้านความเครียด ความวิตกกังวล และการปรับตัว ดีขึ้นกว่าก่อนได้รับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ นักศึกษาสามารถจัดการด้านการแก้ปัญหาดีขึ้นกว่าหลังการทดลอง 1 สัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 หลังได้รับการฝึกสมาธิ 1 สัปดาห์ นักศึกษาสามารถจัดการความเครียดดีกว่าก่อนได้รับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ขณะเดียวกันหลังได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการฝึกสมาธิ 1 สัปดาห์ นักศึกษาสามารถจัดการความเครียด ความวิตกกังวล การปรับตัวและการแก้ปัญหา ดีขึ้นกว่าก่อนได้รับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และหลังการทดลอง 4 สัปดาห์ นักศึกษาสามารถจัดการความเครียด ความวิตกกังวล การปรับตัวและการแก้ปัญหา ดีขึ้นกว่าหลังการทดลอง 1 สัปดาห์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ขณะเดียวกันยังพบว่านักศึกษาที่ได้รับวิธีส่งเสริมสุขภาพจิต ทั้ง 3 วิธี มีสุขภาพจิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ส่วนการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติการลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นก่อนและหลังการสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงตามแนวพระพุทธศาสนา พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 4 ด้าน คือ ด้านพฤติกรรม การเป็นลูกศิษย์ที่ดี ด้านพฤติกรรมการเป็นเพื่อนที่ดี ด้านพฤติกรรมการเป็นพลเมืองที่ดี ด้านทักษะการควบคุมพฤติกรรมความรุนแรงและแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 2 ด้าน คือ ด้านพฤติกรรมการ

เป็นลูกที่ดี ด้านพฤติกรรมการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า พฤติกรรมการเป็นลูกที่ดี และการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีนั้น ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษเกี่ยวกับความกตัญญูต่อบุพการีซึ่งเป็นหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาอยู่แล้ว การที่บุคคลปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา ในหลักธรรมที่ว่าด้วย ความกตัญญูตเวทิตา จึงทำให้ต้องดำรงตนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ด้วย ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้พฤติกรรมทั้งสองด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรกำหนดเป็นนโยบายการพัฒนานักศึกษาด้วยการให้สถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดนำรูปแบบการฝึกอบรมตามหลักไตรสิกขาไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวิชาสามัญ เช่น วิชาไทย จิตวิทยา เป็นต้น เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การฝึกอบรมตามหลักไตรสิกขาสามารถลดพฤติกรรมการกระทำรุนแรงของวัยรุ่นได้
2. ผู้บริหารสถานศึกษาแผนกสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา ควรมีการกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนด้วยการปลูกฝังคุณธรรมสำหรับพื้นฐานการดำเนินชีวิตของวัยรุ่น คือ การเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ เป็นเพื่อนที่ดีของเพื่อน เป็นสาวกที่ดีของศาสนา เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์กัน เป็นปัจจัยพฤติกรรมที่เกื้อกูลกันและกัน
3. ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือการพัฒนาผู้เรียนระหว่างสถาบันการศึกษาอาชีวศึกษากับสถาบันการศึกษาทางศาสนา สถาบันครอบครัว เพื่อ

หาแนวทางลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น โดยนำโปรแกรมการฝึกอบรมตามหลักไตรสิกขาไปปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่นๆ ในสถานศึกษา ชุมชน บ้านและวัด จัดขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ผู้บริหาร ครูอาจารย์ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามหลักไตรสิกขาไปจัดทำเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นเพื่อพัฒนานักศึกษาอย่างเป็นระบบ เนื่องจากผลการวิจัยหลายเรื่องพบว่า การจัดการเรียนการสอนตามหลักไตรสิกขา สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. ผู้ปกครองควรส่งเสริมสนับสนุนให้ลูกได้มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาเพื่อเพิ่มพูนทัศนคติและการตระหนักรู้เกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐานสำหรับความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ การเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ เป็นเพื่อนที่ดีของเพื่อน เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ และเป็นสาวกที่ดีของศาสนา
3. สถาบันการศึกษาทางพระพุทธศาสนาหรือคณะสงฆ์ควรมีการเผยแพร่รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาเข้าไปในสถานศึกษาทุกแผนก ทุกระดับ เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับเด็กเยาวชน โดยใช้หลักและวิธีการทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคงอยู่ของการตระหนักรู้ทัศนคติ และทักษะการควบคุมพฤติกรรมความรุนแรง หลังจากที่ย้ายรุ่นได้รับการฝึกอบรมไปแล้ว 3 เดือน หรือ มากกว่านั้น

2. ควรมีการนำรูปแบบ (Model) การสร้างและการพัฒนารูปแบบการลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นตามแนวพระพุทธศาสนาไปปรับประยุกต์ใช้หรือทดลองกับกลุ่มอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

นิภาพร ลครวงศ์. (2542). ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม การฝึกสมาธิ และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ร่วมกับการฝึกสมาธิต่อสุขภาพจิตของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุรพงษ์ ชูเดช. (2542). ผลของการฝึกอบรมตามแนวทางไตรสิกขาที่มีต่อการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปริญาวิทยาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Name: Phra Soravit Aphipanyo

Address: Mahachulalongkornrajavidyalaya University 79 M.1, Phahon Yothin Road, Kilometer 55 Lam Sai, Wang Noi, Phra Nakhon Si Ayutthaya, 13170, Thailand.

Education:

Work: Mahachulalongkornrajavidyalaya University